

ADVIES Nr. 2.096

Zitting van dinsdag 25 september 2018

Elektronische ecocheques – Follow-up en monitoring

x x x

2.971

ADVIES Nr. 2.096

Onderwerp: Elektronische ecocheques – Follow-up en monitoring

In zijn adviezen nr. 1.926 van 24 februari 2015, nr. 1.952 van 14 juli 2015, nr. 2.029 van 24 maart 2017 en nr. 2.078 van 27 februari 2018 spreekt de Raad zich uit over de elektronische ecocheques en met name over de veralgemening ervan. Meer in het bijzonder in zijn adviezen nr. 2.029 en nr. 2.078 spreekt de Raad zich uit over de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques en verbindt hij zich ertoe de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques permanent te monitoren en op te volgen.

Op vraag van het dagelijks bestuur werd de commissie Sociale Zekerheid ermee belast die kwesties te onderzoeken.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 25 september 2018 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. RETROACTA VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE RAAD INZAKE ELEKTRONISCHE ECOCHEQUES

- A. De Raad onderstreept van tevoren dat de sociale gesprekspartners de initiatiefnemers zijn van het stelsel van ecocheques middels de goedkeuring van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008 voor de periode 2009-2010 en het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 van 20 februari 2009 tot invoering van de ecocheques.
- B. In zijn adviezen nr. 1.926 van 24 februari 2015, nr. 1.952 van 14 juli 2015, nr. 2.029 van 24 maart 2017 en nr. 2.078 van 27 februari 2018 spreekt de Raad zich uit over de elektronische ecocheques. In het bijzonder in zijn advies nr. 1.926 formuleert hij concrete beschouwingen en voorstellen over de voordelen van een definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques, de voorwaarden voor een dergelijke overgang en een planning voor de invoering van een dergelijk stelsel.

In zijn advies nr. 2.029 herinnert de Raad aan de voorafgaande voorwaarden waaraan moet worden voldaan met het oog op de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques en gaat hij over tot een evaluatie van het stelsel van elektronische ecocheques. Rekening houdend met zijn bevindingen, is de Raad van mening dat er moet worden gekozen voor een veralgemening van de elektronische ecocheques en verzoekt hij alles in het werk te stellen om die definitieve en volledige overgang vlot te laten verlopen. Hij spreekt zich ook uit over de datum van die overgang en over een overgangperiode. Tot slot verbindt hij zich ertoe de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques permanent te monitoren.

- C. In zijn advies nr. 2.078 evalueert de Raad het stelsel van elektronische ecocheques, in het licht van de vastgestelde ontwikkelingen en de naleving van de voorwaarden voor de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques, zoals hij ze heeft vastgelegd in zijn advies nr. 1.926. Zoals in zijn advies nr. 2.029 is de Raad van mening dat de vooropgestelde garanties voor een definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques geboden zijn, voornamelijk door de uitgevers. Hij spreekt zich dus uit over de datum van de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques en het opgebruiken van de laatste papieren ecocheques. Hij vraagt ook dat het regelgevingskader dat die overgang mogelijk maakt, wordt aangenomen om deze overgang te vergemakkelijken. Tot slot blijft de Raad bij zijn in zijn advies nr. 2.029 geformuleerde verbintenis om de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques permanent te monitoren en op te volgen.

De Raad beoogt in dit advies opnieuw gevolg te geven aan die verbintenis. Zo stelt hij de resultaten voor van die evaluatie van het stelsel van elektronische ecocheques, meer in het bijzonder voor de periode sinds zijn advies nr. 2.078 van 27 februari 2018.

Tijdens zijn werkzaamheden heeft de Raad kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van de uitgevers van de ecocheques en VIA (Vouchers Issuers Association).

II. DEFINITIEVE EN VOLLEDIGE OVERGANG NAAR ELEKTRONISCHE ECOCHEQUES

A. Vastgestelde ontwikkelingen

1. De Raad herinnert eraan dat zijn vaststellingen over de tenuitvoerlegging van het stelsel van elektronische ecocheques hoofdzakelijk voortvloeien uit de cijfers en feitelijke gegevens van de uitgevers, de hoorzittingen van de uitgevers en VIA.
2. Zo hebben de uitgevers de Raad ervan in kennis gesteld dat het uitgiftevolume elektronische ecocheques een gestage groei heeft gekend. Gemiddeld 40 % van de ecocheques werd immers uitgegeven in elektronische vorm in 2017 en dat uitgiftevolume heeft 44,88 % bereikt in de periode van juni 2017-mei 2018, vervolgens 52 % in de periode van juli 2017 tot juni 2018 en tot slot 53,3 % in de periode van september 2017-augustus 2018.

Het aantal begunstigen van elektronische ecocheques bedraagt bijna één miljoen werknemers en blijft gestaag stijgen. Zo is het aantal begunstigen tussen eind augustus 2016 en eind augustus 2018, hetzij in twee jaar tijd, meer dan verviervoudigd. Ook het aantal klanten (werkgevers) blijft groeien, van ongeveer 9 000 op 31 augustus 2016 naar meer dan 38 000 eind augustus 2018, hetzij ook meer dan verviervoudigd. Die klanten blijven meestal kleinere bedrijven. Het aanvaardingsnetwerk is meer dan verdubbeld tussen eind augustus 2016 en eind augustus 2018, met een resultaat van bijna 20 000 handelaars op die datum. Dat betekent ook een toename van meer dan 2 000 verkooppunten tussen eind mei 2018 en eind augustus 2018.

Bovendien herinnert de Raad eraan dat hij in zijn advies nr. 2.078 de uitgevers heeft gevraagd een nieuwe sensibiliseringscampagne op het terrein te voeren, aangevuld met een controle van de naleving van de regelgeving inzake het aanvaarden van ecocheques. De Raad was tevreden met de resultaten van deze campagne, waaruit blijkt dat er zich zeer weinig problemen voordoen. De Raad is van mening dat er nog betere resultaten zouden zijn geboekt als er veel meer ecocheques elektronisch werden gemaakt, met name omdat dat die digitalisering gelinkt is aan de programmering/parametrering van de kassa's, waarmee de aanvaarding van de cheques kan worden afgestemd op de lijst met toegestane producten en diensten.

B. Datum van de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques en opgebruiken van de laatste papieren ecocheques

1. De Raad herinnert eraan dat hij in zijn adviezen nr. 2.029 en nr. 2.078 een planning heeft vastgelegd voor de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques maar dat die overgang, omwille van de onzekerheden die in 2017 de boventoon voerden en het ontbreken van een bindend regelgevingskader, redelijkerwijs niet kon plaatshebben op de voorziene datum (1 januari 2018).

Het blijft de doelstelling van de uitgevers en sociale gesprekspartners om die volledige en definitieve overgang tot stand te brengen, want ze zijn van mening dat het behoud van een dubbele papieren en elektronische stroom een economische kost oplevert en met name voor de handelaars voor meer complexiteit zorgt, o.a. op administratief vlak. Zo vermeldt de Raad in zijn rapport nr. 108 van 24 oktober 2017 in het luik "Maatschappelijke uitdagingen - Administratieve vereenvoudiging" van het Interprofessioneel Akkoord 2017-2018 al de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques als element van administratieve vereenvoudiging. Bovendien vormen de stabiliteit van het stelsel van ecocheques en in het bijzonder de overgang naar elektronische ecocheques belangrijke aandachtspunten in het kader van de volgende sectorale onderhandelingen voor 2019-2020.

2. De Raad benadrukt dat de volledige en definitieve overgang naar elektronische ecocheques een aanpassing van de regelgeving vereist. Bovendien maakt een snelle aanneming en publicatie van het koninklijk besluit het voor alle betrokken partijen mogelijk om zo snel mogelijk kennis te nemen van de datum van die overgang en zich bijgevolg erop voor te bereiden. De uitgevers kunnen vanaf die publicatie immers met name de uiterste geldigheidsdatum op de papieren ecocheques aangeven, rekening houdend met de hieronder vermelde kalender. Een dergelijke duidelijke boodschap zal de spontane overgang van werkgevers naar elektronische ecocheques stimuleren, zoals dat het geval was voor de definitieve en volledige overgang naar elektronische maaltijdcheques.

3. De Raad verzoekt daarom de volgende planning te volgen:

- het koninklijk besluit tot vaststelling van de uiterste geldigheidsdatum van de papieren ecocheques zou uiterlijk vóór eind 2018 moeten worden goedgekeurd en gepubliceerd;
- de uiterste geldigheidsdatum van de papieren ecocheques zou 31 december 2020 zijn, zodat op 1 januari 2021 de stroom papieren ecocheques tot het verleden behoort. Enkel de elektronische ecocheques zouden blijven bestaan;
- vanaf 1 januari 2019 zou de geldigheidsduur van de papieren ecocheques maandelijks afnemen, rekening houdend met de uiterste geldigheidsdatum van de papieren ecocheques, volgens de volgende planning: 23 maanden geldigheid als de uitgifte plaatsheeft in januari 2019, 22 maanden geldigheid als de uitgifte in februari 2019 plaatsvindt, 21 maanden geldigheid als de uitgifte in maart 2019 plaatsvindt, 20 maanden geldigheid als de uitgifte in april 2019 plaatsvindt, 19 maanden geldigheid als de uitgifte in mei 2019 plaatsvindt en 18 maanden geldigheid als de uitgifte in juni 2019 plaatsvindt;
- de laatste uitgifte op papier zou moeten plaatsvinden op 30 juni 2019 en die laatste papieren ecocheques zouden een geldigheidsduur van 18 maanden hebben.

C. Monitoring en follow-up van de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques

De Raad blijft bij zijn in adviezen nr. 2.029 en nr. 2.078 geformuleerde verbintenis om de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques permanent te monitoren en op te volgen.

III. ONDERZOEK VAN DE LIJST VAN PRODUCTEN EN DIENSTEN DIE MET ECOCHEQUES AANGEKOCHT KUNNEN WORDEN

De Raad herinnert eraan dat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 quinquies van 23 mei 2017, teneinde de rechtszekerheid en de stabiliteit van de lijst te garanderen, voortaan in een tweejaarlijkse evaluatie van de lijst voorziet, in de even jaren, waardoor rekening kan worden gehouden met de lijst die mogelijk is aangepast tijdens de tweejaarlijkse cycli van de sectorale onderhandelingen.

De Raad zal dus de aanvragen die in het kader van de evaluatiecyclus 2018 zijn ingediend, verder onderzoeken, maar geeft daarbij prioriteit aan die behoefte aan stabiliteit, die ook de definitieve en volledige overgang naar elektronische ecocheques zal bevorderen en de volgende sectorale onderhandelingen voor 2019-2020 zal vergemakkelijken. Hij zal zich in het bijzonder buigen over de interpretatievragen die hem werden voorgelegd, teneinde de toepassing van de lijst toe te lichten.
